

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

52. An Cardinales habeant ius conferendi beneficia in suis titularibus Ecclesiis? Et idem dicendum est de Canonicatibus, & Præbendis, quæ ab ipso titulo dependent. Et an Cardinales possint absoluere ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

396 Tract. VII. De Potestate & Priuilegijs

46. Aut certè non comprehendit, vt cenfeo, Cardinalium Capellas ex supra probata doctrina, nam desumitur ex Concil. Nanneten. quod Prouinciale est, neque de Episcoporum Capellis ibi fit mentio: si ergo poterit quis celebrare in dicta Capella licitè quibuslibet diebus, idem erit dicendum respectu audientium, quod possint licitè audire, & etiam exteriorum eadem sit ratio celebrantis, ac Missam audientis quoad hoc.

Sup. hoc in tom. 4. tr. 2. Ref. 4. §. Secus.

47. Hinc in Sacr. Congregatione Concilij die 22. Septembris 1640. fuit resolutum quòd interessentes sacrificio Missæ in priuato Episcopi facello, satisfaciant præcepto Ecclesiastico tam in Diocesi, quàm extra: ergo idem, & eò fortius dicendum ex supra ponderatis de Cardinalium Capellis.

Sup. hoc in tom. 4. tr. 2. Ref. 12. §. Notat. & in alijs eius not. & hic sup. ad medium §. Secundo à simili, huius Ref.

48. Quid autem è conuerso, An exteri Sacerdotes possint in Capellis Cardinalium celebrare, etiam si non sit pro seruitio Cardinalis? Et cenfeo posse, sicut diximus de priuilegio Iesuitarum, ita interpretato quoad exteros Sacerdotes. Hucusque Cardinalis Brancatus, sub quo INCLITO NOMINE tanquam Genio Tutelari, feliciter huic sextæ Parti finem impono.

RESOL. L.

An Cardinales possint assistere in suis Ecclesijs, & dare licentiam assistendi matrimonio: Ex part. 5. tract. 2. Ref. 35.

Sup. hoc in tom. 2. tr. 6. Ref. 90. §. 1. ad medium. a vers. De inde censetur.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè, & ita docet in terminis Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 3. disp. 28. num. 7. & Basilij Pontius de matrimonio lib. 5. cap. 10. num. 6. quia, vt dictum est, in suis Ecclesijs habent Cardinales iurisdictionem quasi Episcopalem, tex. in cap. bis, de maior. & obedi. & ibidem Abbas Felinus. Butrinus, quibus adde Imolam in Clement. ne Romani, de elect. vide etiam Zechium de Republ. Christiana tit. 3. de Cardinal. num. 9. post. 11. priuileg. & ideo Rubeus in Aphor. Episc. ver. Cardinales, num. 2. sic ait Cardinales in suis titulis habent iurisdictionem quasi Episcopalem, & dant licentiam vt in eis coram Sacerdote non Parocho à suis subditis matrimonium contrahatur. ita ille, & ego.

RESOL. LI.

An Cardinales possint conferre primam Tonsuram, & minores Ordines in suis titulis? Et an Cardinales Presbyteris Tonsuram, ceterosque ordines suis familiaribus conferre possint, quia per Concilium Trid. sess. 23. cap. 10. videtur derogari hanc facultatem? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 5.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 1. Ref. 68. §. 2. ad lin. 2. & in Ref. 71. prope finem. vers. quia modo.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Anastasius Germonius in tract. de indul. Cardin. §. 1. am ratione, n. 29. vbi firmat Cardinales in suis Titulis posse exercere ea, quæ sunt iurisdictionis, non ea, quæ sunt Ordinis.

2. Sed affirmatiuam sententiam tenet Ioseph de Sacram. part. 2. disp. 8. sect. 1. assert. 3. Victoria in summa de sacram. Ord. num. 234. Lancellottus in Templo ind. lib. 2. cap. 2. §. 3. n. 17. Maiolus de irregular. lib. 4. cap. 20. num. 8. Laudensis de Cardinal. quest. 20. Valentia tom. 4. disp. 9. q. 3. punct. 2. Hurtadus de sacram. Ord. disp. 18. Iacobatus de Concilijs lib. 1. art. 12. Zechius de Republ. Eccl. tit. de Cardin. num. 9. Ioan. Baptista de Fabris in man. Ord. de sacram. in comm. cap. 7. Bartholomæus Ledesma de Ordin. dub. 11. Palacius in 4. di-

stinct. 14. q. 2. D. Antoninus 3. part. tit. 14. cap. 16. §. 6. Paludenus in 4. dist. 24. q. 3. num. 12. Bonacina de Sacram. disp. 8. q. vn. punct. 4. num. 3. Piafecijs in praxi part. 1. cap. 1. art. 1. num. 6. Tabiena verb. Abbas q. 5. Syluicter ver. Ordo 3. q. 2. Valquez in 3. part. tom. 3. disp. 243. cap. 4. num. 33. Binsfeldius in Enchir. part. 1. disp. 16. §. 9. & Sotus in 4. dist. 25. q. 1. art. 1. ad secundum argumentum. & hoc ex consuetudine, quæ licet dare non possit ad hoc iurisdictionem, est tamen signum eam habere à Papa.

3. Notandum est tamen ex Ledesma, Sanchez in opusc. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 19. num. 21. docere per Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 10. derogari facultatem, quam habebant Cardinales conferendi primam Tonsuram, quia expressè reuocat consuetudinem, etiam inmemorialem. Verùm ego inuenio Doctores post Conc. Trident. asserere Cardinales Presbyteros, Tonsuram ceterosque Ordines suis familiaribus conferre posse, & ita docet præter Doctores citatos Parisius de resignat. benefic. lib. 4. q. 2. n. 88. Azorius tom. 1. lib. 4. cap. 3. q. 2. Sebast. Casar. in relect. de Eccles. Hierarch. part. 1. disp. 2. §. 5. num. 2. Campanili in diuer. iur. Can. rubr. 6. cap. 2. num. 12. Henriquez lib. 10. cap. 27. num. 3. Fornarius de sacram. Ordin. cap. 5. Granadus de Sacram. in 3. part. contr. 9. tract. 2. disp. 2. num. 1. Tamburinus de iure Abbat. tom. 1. disp. 11. q. 4. Moneta de iudic. conserr. cap. 5. num. 15. Martinius tom. 3. tract. de sacram. Ord. disp. 8. sect. 1. num. 8. Hieronymus Llamas in summa 3. cap. 3. §. 3. Alzedus in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. num. 9. Tuschus lit. C. concl. 100. num. 50. Loricus in Thesaur. ver. Cardinales §. 7. Cucchus in institut. Canon. lib. 2. tit. 4. num. 66. Pintus de Ordin. q. 6. art. 1. num. 46. Barbofa in Concil. Trident. sess. 23. cap. 9. num. 3. & de potestate Episc. part. 2. allegat. 5. num. 19. vbi testatur ita sensisse Rotam in vna Cremon. 9. Decembris 1592. vnde non est audientus Sanchez, & Germonius.

RESOL. LII.

An Cardinales habeant ius conferendi beneficia in suis Titularibus Ecclesijs? Et idem dicendum est de Canonicatibus, & Præbendis, quæ ab ipso titulo dependent? Et an Cardinales possint absoluerè à iuramento in suis titulis? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 13.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè, quod intellige quando sunt in vrbe, nam in eorum absentia solus Papa confert, & ita docet Ioannes Chokiet in comment. regul. 1. cancell. num. 23. ver. Secunda reseruatio Barbofa collectan. in Cod. tom. 1. lib. 1. tit. 3. cap. 11. nu. 3. Gonzalez ad regul. 8. Cancellar. glof. 13. num. 20. Grillenzonius conf. 63. per totum. & Germonius tr. de indul. Cardin. §. 1. am ratione, num. 24. vbi sic ait. Licet tituli in Vrbe sint, & eorum beneficia iure ordinario ad Pontificis Maximi, veluti ad proprii Episcopi collationem, & provisionem spectent; verum tamen Pontifices ipsi, vt ostenderent Cardinales sibi verè filios, & fratres esse, & vt eos suorum titulorum studiosos per residuum magis allicerent, pleniorum eisdem dederunt conferendi facultatem, cap. bis qua de maior. & obed. Ita Germonius, vbi num. 16. ex Bellinzonio in tract. de Charit. subs. qu. 3. dicit Cardinales maius habere in Ecclesijs titularibus quam Ecclesias matrices in Capellis non subiectis, possunt enim omnia beneficia, Canonicatus, & præbendas, quæ ab ipso titulo dependent, Cardinales conferre. Vide etiam Albanum tr. de Cardin. q. 46. Sed an Cardinales possint absoluerè à iuramento in suis

suis titulis, vide Camillum Billotta tract. de Absol. iur. lib. 2. c. 7. & Merollam 10. 1. disp. 1. cap. 3. difficult. 5. num. 225.

RESOL. LIII.

An Cardinales in Ecclesiis sibi concessis possint conferre beneficia, & exercere iurisdictionem ante captam possessionem, & ostensionem literarum? Ex part. 5. tit. 2. Ref. 47.

§. 1. Videtur negativè respondendum, & ideo Episcopus non potest absque litterarum ostensione possessionem consequi, ut docet Parisius de resignat. lib. 8. q. 5. n. 33. Azorius p. 2. lib. 3. c. 29. q. 9. & alij, nam quamvis iure communi, ubique erit canonica institutio confirmatus, habeat ea quæ sunt iurisdictionis, dignitatis, & de lege Diocæsanæ, cap. transmissam, c. nostri, c. qualiter, de elect. c. inter corporalia, de translat. Episc. & statim ac sunt propoliti in Consistorio Sanctitatis suæ, dicantur electi, nominati, designati, præsentati, instituti, ac confirmati, nihilominus per Extravag. iniuncta, de elect. inter communes, si velint prædicta exercere, debent obtinere prædictas literas, aliàs possessionem Episcopatus consequi non possunt.

2. His tamen non obstantibus dict. Extravag. iniuncta, non habet locum in Cardinalibus Episcopis, qui ante possessionem adeptam, & ostensionem litterarum iurisdictionem exercere possunt, vt observat Laurorius in var. elucubr. tit. 4. c. 25. nu. 10. Gonzales in reg. 8. Cancell. gl. 2. 4. n. 7. Barbosa de potest. Episc. part. 3. allegat. 1. 11 n. 35. Belenchus de charitate subg. 9. 60. n. 16. & alij.

RESOL. LIV.

An Cardinalis ad Episcopatum assumptus, si nondum possessionem fuerit adeptus, possit adhuc beneficia conferre?

Et an Cardinales possint conferre beneficia commendata, siue ad tempus, siue ad vitam dissoluta commenda; & idem dicendum est de vniis, dissolutis vniionibus? Ex part. 5. tit. 2. Ref. 45.

§. 1. Negativè respondet Atchiadiconus in c. eum qui, de prebend. in 6. Dynus ad reg. 1. n. 17. de regulis iuris in 6. Ripa conf. 11. Rebuffus in praxi benefice. tit. de simonia, in resignat. n. 44. & alij Ait enim Dynus canonicam institutionem appellari illam, in qua omnia substantialia concurrunt, videlicet institutio, seu collatio, inuestitura, seu collationis confirmatio, & missio in possessionem. Per institutionem verbalem tribuitur ius proprietatis, per inuestituram declaratur, & confirmatur illius iuris collatio, vt cap. ad hac, §. in quadam, & c. vt nostrum, de offic. Archid. & c. cum ex iniuncto, de heret. & per inductionem in possessionem tribuitur ius possessionis, vel quasi, & ius administrationis, d. cap. ad hac, & cap. vt nostrum, ibi, ponere Abbates, & Abbatissas in Sede, ergo, &c.

2. Verum ego affirmatiuæ opinioni adhæreo, quam docet Germonius de Indulg. §. nec non, n. 8. vbi post multa concludit possessionis apprehensionem esse vtiq; necessariam quoad solemnitatem, vt possit prouisus ostendere se esse in possessione, sicque illatam molestiam repellere, inferendam vt præcauere; non sequi tamen quin ante adeptam possessionem possit administrare & exercere ea, quæ sunt iurisdictionis, dummodo tertio non præiudicet. Sed sic est, vt notat Innoc. Hostiensis, Abbas in c. transmissi, de elect. cum Oldrado conf. 191. quod statim ac quis est electus Episcopus, & confirmatus, potest exercere ea, quæ sunt iurisdictionis, vti est beneficiorum collatio etiam extra Diocæsim, etsi nondum in eam se contulerit, sic Ecclesia dicitur vacare vsque ad confirmationem gl. ad Clem. 1. ver. collatio, vt sit pendens. & ibi not. Imola. num. 20. vers. iuxta prædicta. Felin. ad cap. cum Bertoldus, col. 2. num. 3. vers. dixit etiam, de re iudic. Panuin. de offic. & potest. Cap. Sed vde. prælad. 7. num. 16. in fine. Franc. ad c. quamuis. §. 1. num. 1. de elect. lib. 6. Rota decis. 6. vers. hoc etiam, de elect. in nouis. decis. 182. diuers. p. 2. quæ cum luce clariora sint, videtur dicendum non opus esse possessionis apprehensione vt Cardinalis virtute indulti conferat, etiam si eam & naturaliter & corporaliter nondum cœperit, vt ait Innocent. in c. cum super, ibid. n. 17. de conf. posses. & propriis. sequitur Abbas, cui adstantur Gemin. & Paril. ad cap. eum qui, de prebend. lib. 6. & ita hæc sententiam ex neotericis, præter Germonium tenet etiam Massobrius in praxi habendi concurs. prælad. 26. dub. 6. num. 3. quando Episcopus Cardinalis fuerit confirmatus, & quando possessio talis Episcopatus fuerit vacua; nam si fuerit ab aliquo occupata, putat prius possessorem expellendum esse iusta sententia.

3. Notandum etiam hic obiter Cardinales posse conferre beneficia commendata siue ad tempus, siue ad vitam dissoluta commenda, & idem de vniis dissolutis vniionibus. Ita Germonius loco cit. §. qua. extra n. 18. & Massobrius dub. 15.

RESOL. LV.

An Cardinalis Episcopus possit providere beneficia reseruata vacantia tempore sui Antecessoris non Cardinalis?

Et quid de conuerso, vacante beneficio in mense alias reseruato tempore, quo Cardinalis erat Episcopus, quod durante vita Cardinalis non fuit prouisus, an possit dictum beneficium ab Episcopo non Cardinali successore provideri? Ex p. 5. tit. 2. Ref. 27.

§. 1. Respondet vel habet indultum, vel non habet, si non habet, non potest, quia tale beneficium à puncto vacationis fuit Sedi Apostolicæ reseruatum; sed si Cardinalis habet indultum solitum ad conferenda beneficia, illud beneficium conferre poterit, dummodo indultum extendatur ad beneficia etiam vacantia, aliàs minimè. Ita Garzias de benefice. part. 5. c. 1. n. 635. Massobrius in praxi habendi concurs. prælad. 26. dub. 3. Gonzales in reg. 8. Cancellar. gl. 2. 4. n. 108. & Castrus Palaus tom. 2. tr. 13. disp. 2. punct. 22. §. 4. n. 7. qui tamen n. 8. contra Gonzales putat è conuerso vacante beneficio in mense alias reseruato, tempore quo Cardinalis erat Episcopus, quod durante vita Cardinalis non fuit prouisus, posse dictum beneficium ab Episcopo non Cardinali successore provideri, non obstante reg. 2. Cancell. Sed sententiam Gonzales tenet Massobrius ubi supra dub. 4. vnde putat vtramque sententiam probabilem esse.

RESOL. LVI.

An beneficia simultanea collationis Episcopis, & Capitulo vacanti in mense Apostolico, à Cardinali simul cum Capitulo provideri debeant, & quid in beneficiis aliis reseruatis?

L I E t